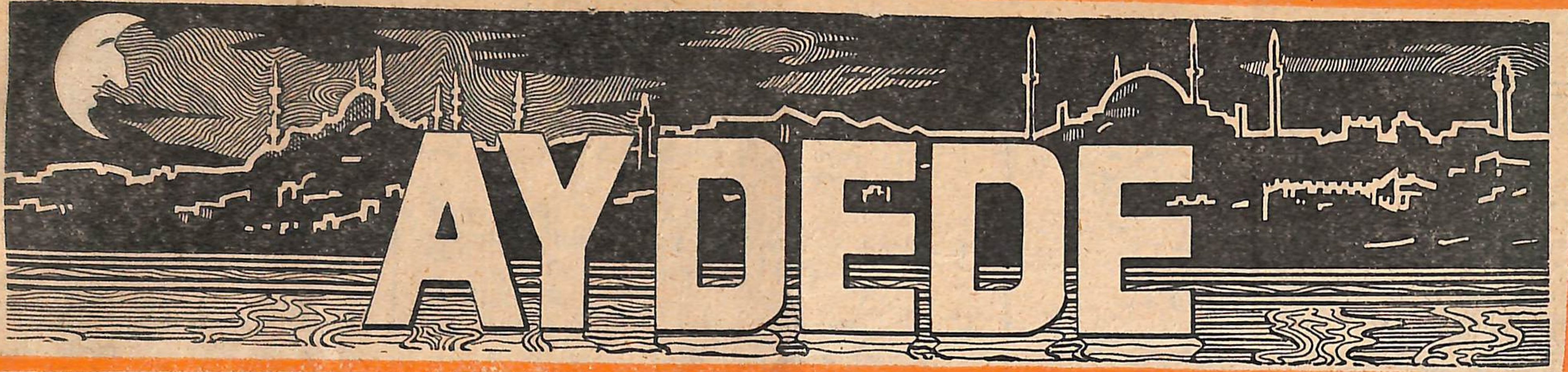

No. 91 — 65
CUMARTESİ 18 Aralık 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi : 1922
Telgraf : Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

10 Senede Bir Misli Memur

Resmî sıfatı haiz bir zattan öğrendik ki 1938-48 yılları arasında, yani on senede memur sayısı bir misli artmış.

Arttığına teessüf ederken bir noktayı da derinine düşünmekten kendimizi alamadık: Devlet dairelerinde her kalemin muayyen memurlar adedince hazırlanmış ve bütçede yer almış kadrosu yok mudur?

*Meselâ bilmem hangi müdür*lükte bilmem ne kaleminin kadrosu... Burada 1938 mevcuduna göre, farzedelim, bir şef, bir şef muavini, üç kâtip, iki daktilo vardı. Nasıl oldu şef, kâtip yahut daktilo sayısı arttı? Arttıran kimdir? Artınca da parayı nereden buldular?

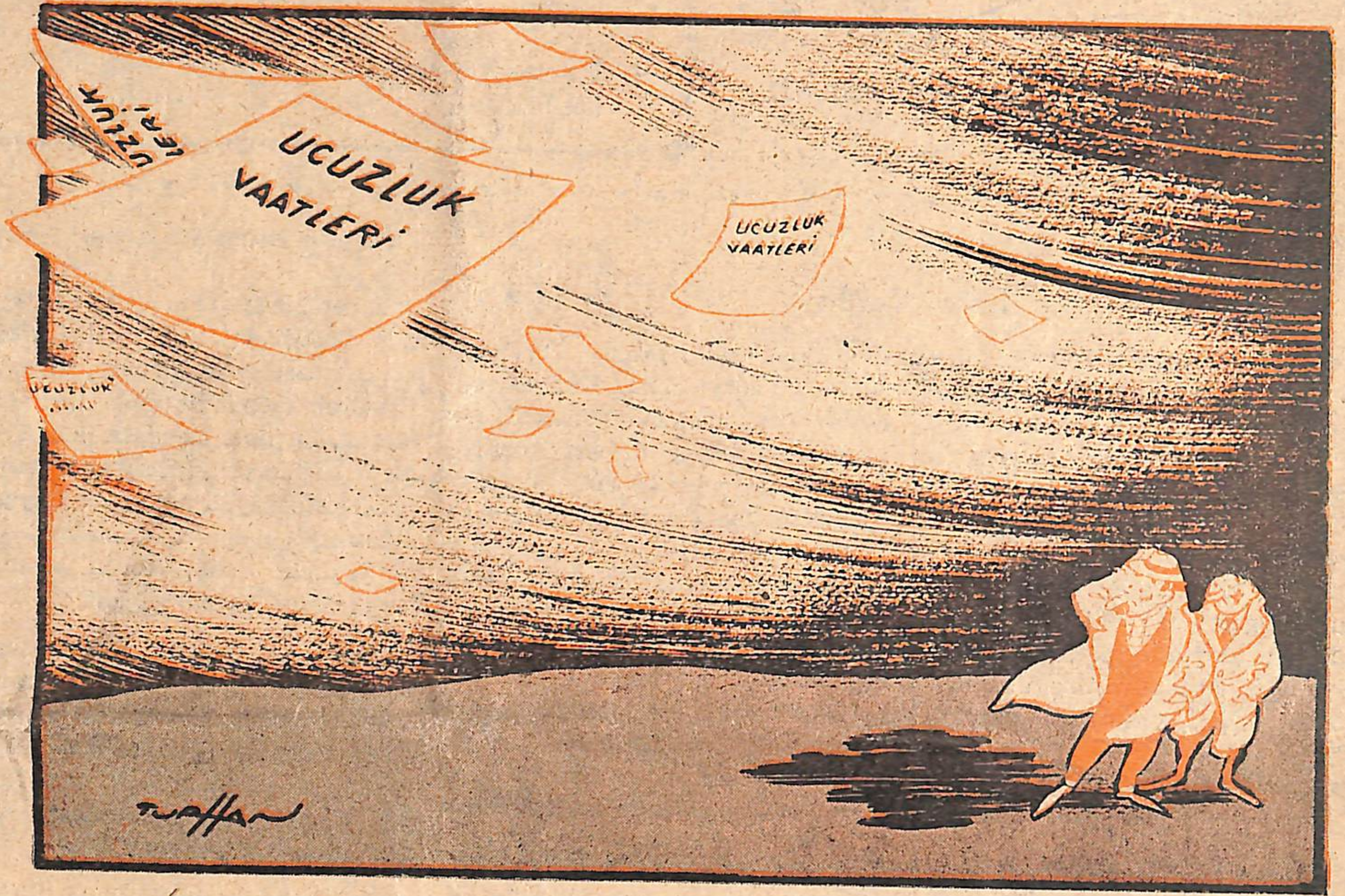
İnsana öyle geliyor ki eski kadroya tek memur ilâvesi Bakanın da elinde değildir; zira ihdas olunan memura maaş vermek lâzımdır; maaş verilmesi de bütçede fazla para kaynağı bulmağa vabestedir. Bakan, kesesinden ödemiyecek ya?

Demek oluyor ki 10 sene zarfında bir misli memur kullanmak için her sene bakanlıklar bütçesinde maaşlar faslı evvelâ hükûmet tarafından arttırılmış, sonra Büyük Millet Meclisi Maliye Komisyonunca muvafık görülmüş, daha sonra da milletvekilleri heyetince tasvip edilmiştir.

Bir misli memur böyle üremiştir.

Peki, memlekette bir misli memur kullanmayı icabettirecek tahavvüller mi olmuştur? Faraza büyük ülkeler istilâ yahut ilhak olunarak kadroların genişletilmesi mi icap etmiştir? Öyle şey olmamıştır. 1938 yılındaki işler hiç bir şekilde artmamış, lâkin sadece memurlar arttırılmıştır.

Rüzgâr Gibi Geçti!

Yanlışlıklar Komedisi - Yanlışlıklar Dramı!

Dedikodusu halâ sürüp gitmekte olan İkisat kongresi hakkında biri şu ismi bulmuş: **"Yanlışlıklar Komedisi"**

Öyledir belki. Biz de sarih bir hükme varamadık. Fakat nihayet o kongre, icra kuvveti ve resmî mahiyeti olmayan bir toplantıdan ibaretti. Beğenen beğenir, beğenmiyen omuz silker geçebilirdi.

Resmî sahnelerimizde nice zamandır seyredegeldiğimiz "Yanlışlıklar Komedi" lerinin yanında bunun esamisi mi okunur?

Kongreye bu ismi yakıştıran zat, acaba varlık vergisile 7 Eylûl kararlarına ne ad takmalı? Şeker zammı işini nasıl adlandırmalı? Lüks vergisi için nasıl bir ünvan bulmalı? Hele yıllardanberi sürüdüğümüz iktisat sistemine, orman politikamıza ve saireye ne yafta yapıştırmalı?

Asıl "Yanlışlıklar Komedisi" bunlardır ve komedi devam etmektedir.

Komedi mi? Hayır.. "Yanlışlıklar dramı!,,

Bu netice sırasiyle daha doğrusu, alâ meratibihim idarî ve teşriî kuvvetlerin eseridir. Bir misli memur mantar gibi bitmemiş bunların maaşları da gökten kudret helvası şeklinde inmemiştir.

Hükûmet teklif etmiş, Maliye Komisyonu incelemiş, Millet Meclisi de bütçede yer almasına izin vermiştir.

Pirincin taşını ayıklamak şimdi hepimizin üzerine düşen ve elbirliğiyle halli icabeden bir meseledir. Bir ahçı ve iki bahçıvan maaşı kesmekle işin içinden çıkılamaz.

AYDEDE

Akıl Sır Ermiyor ki...

1934 Yılında Emniyet bütçesinin yekûnu 3 milyon imiş. 1949 yılında 34 milyondur. Yani bu fasıl 15 senede 11 misli arttırılmış.

Mersin Mahmudiye bucağı demokrat parti kongresi o rakamları kaydettikten sonra hükûmete çektiği telgrafta diyor ki: "Tarihin hiçbir devrinde bir hükûmetin kendi milletinden bu derece şüphe ettiği görülmemiştir. "

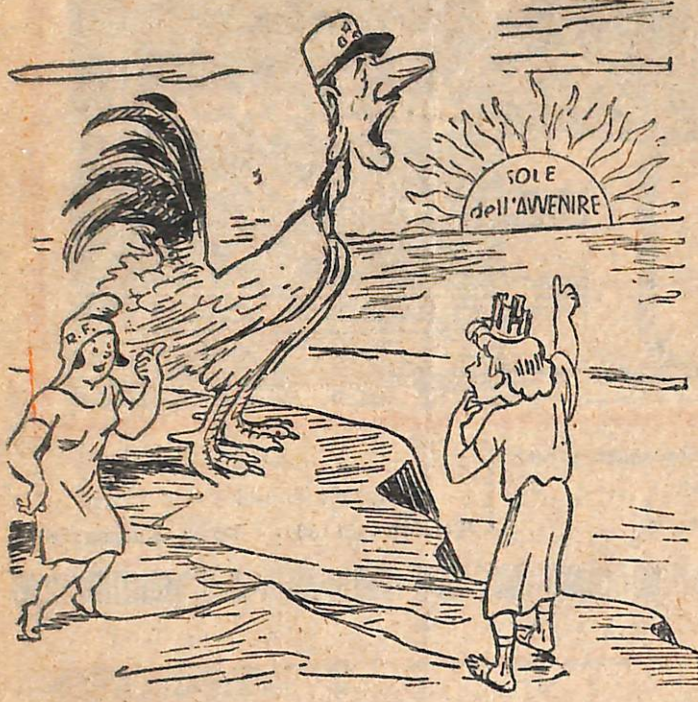
Müthiş rakamlar ve müthiş sözler...

Bunların karşısında uzun uzun düşünmek, geçmiği ve bugünü hatırlamamak elden gelmiyor.

11 misli arttırılan bütçe bari zabıta vak'alarının azalmasına yarasaydı... Butçe arttıkça vak'aları da artıyor. 1932 de ne maskeli haydutlar vardı, ne muhtelif şehirlerin isimlerini alan canavarlara rastlıyorduk, ne de Maslak ve Hüriyeti Ebediye civarından geçmeğe korkuyorduk.

Ne hikmettir; akıl, sır ermiyor ki!..

İstikbal güneşi karşısında

— Güneş doğuyor da ondan ötüyor, değil mi?
— Hayır, batıyor da ondan!

"İtalyan karikatürü"

Güzel ve Doğru Sözler

★ Aksi ihtiyarlık ve gençlik bir arada yaşayamaz.
Shakespeare

★ Siz gençler, biz ihtiyarları aptal sanırsınız, halbuki biz ihtiyarlar biliyoruz ki siz gençler aptalsınız.
Dr. Metcalf

★ Hakikî ve tam olarak yaşıyacağım zaman ancak 30 dan 60 a kadardır.
Hervy Allen

★ İhtiyarlarınız rüyaların rüyasını görecekler, gençleriniz ise hayaller.
İncil'den

★ Yazıda hakikî kolaylık şanstan değil, sanattan gelir. En kolay hareket edenler dans etmesini öğrenenlerdir.
Pope

★ Ah aptal! Zayıf yürek güzel kadını asla kazanamaz.
Princas Fletcher

★ Taaccüp, feylesofun hissidir ve felsefe bununla başlar.
Socrates

Bugünden, Dünden

Şebi Yelda

Senenin en uzun gecelerine böyle denirdi. Kelimelerin ikisi de Farsçadır. Duvar takvimimiz 18-19 Aralık gecesi başlıyacağını, 7 gün devam edeceğini, güneşin 7 yi 21 geçe doğup 16 yı 42 geçe batacağını kaydediyor.

Eski takvimlerde Hazirandaki en kısa gecelere (Şebi kütah), yahut en uzun günlerine (Ruzu draz) diye niçin ad takılmamış bilmem?

Şebi yelda beyitlere bile girmiştir:

Şebi yeldayı müneccimle muvakkit ne bilir?
Müptelây-ı gama sor kim geceler kaç saat

Ey tayfi siyah-ı Şebi yelda
Oldun yine dicurda peyda

O bir türlü sabah olmıyan, horozlar ötmiyen kış geceleri hulûl edince İstanbullularda, hele küçük evlilerde, erkekli kadınlı birbirlerine gelip gidişler, misafirlikler, bir araya toplanıp şıkırdım sohpetler başlardı.

Akşam yemeği yenilip kahveler içildikten sonra, yatsı suları konu komşu ayaklanırlar, erkeklerin sırtında entari, hırka, varlıklıcalarında kürk, en üstte aba veya kamsele, ayaklarda lâpçin kaloş, bir elde muşamba fener, öbür elde sokak köpeklerine karşı sopa, kösemen gibi öne düşerler.

Yaşlı ve orta yaşlı hatunlarda lâhuraki yeldirme, tazelerde torba çarşaf, başta ve omuzlarda yün atkı, yanlarında ve kucaklarında çocuklar, onlar da geride yürürler. Doğru mahallede, civarda falancaları yahut filâncaları boylarlar.

Tak tak! kapı... İçeriden (Kim o?) demeğe bile lüzum görülmez. Tapu mümeyyizleri mi, Fetvahane mukayyitleri mi, Pavrika kâtipleri mi, her kimlerse simidi vuruşlarından anlaşılır. Merdiven başından makaralı ip çekilip kilidin mandalı kaldırılır, kapı çıngır mıngır açılır.

Erkek taşlığa bitişik odaya; karısı, kaynanası, baldızı, kızı, çocuklar yukarıya alınır. Kabaca oğlanlar, yani hamama götürülünce (Babanı da getireydin bari!) denecek raddeye gelenler aşağıdaki sakallıların, bıyıklıların yanına sokulur.

Odalar sıcacık; külle örtülü saç mangal mıcır döşenmiş ateşle dolu. Kış gününün lâlezarı etrafına toplanılır.

Herkes şen, neşeli, keyifli. Aşağı odadakiler de ilk önce gelsin tuhaf tuhaf fıkralar: Meselâ kar kıyamette çingenenin balık ağının içine girip büzüldüğü, parmağını ilmekten uzatıp (Dışarıdakilere Allah imdat eylesin!) dediğini... Şair Haşmet'in Berdelacuz'da şair Fitnat'a Lâlelide rastlayışı. Geriden (Şu kocakarı soğuğundan illallah!) diye lâf atması üzerine, hatunun,

— O yarın çıkıyor ama arkadan gelen koca öküzü (Sittei seviri) neyleyelim? cevabını yapıştırışı..

Ardından, erkeklerde lâklakiyatın gûnası. Pek sofu mizaç değilseler tavlayı önüne koyarak Küşad, Osmanlı, Gülbahar turnavası; Altı kol iskambil ve karşılıklı gizlice işaretler: Papaza çene oynatma, kıza dil çıkarma, bacağa omuz kladırma; birliye bir gözü, ikiliye iki gözü kırpma, küçük koza dudak büzme...

İskambil 52 lik paketi 30 paraya; fare düşse başı yarılacak aktar dükkânlarında bile ibadullah!.

Yukarı odadaki kadınlarda da, bir miktar dereden tepeden sonra, hanım nineler masallara girişir; bilmeceler söylenir; (Eşim eşim), (Mum dibi), (Giriş çıkış), (Tenten), (El üstünde), (Masana) kabilinden oyunlar oynanır; eğlenti devam ede dursun, sesleri duyulur duyulmaz Arnavut bozacı, Çankırılı leblebici cumbadan çağırılıp kör boğaz da şenlendirilirdi.

Baba anneler çürük çarık dişleriyle leblebiyi çiğnerlerken, baş parmaklarını avurda daldırıp topaklaşmış çiğnemikleri yallah torunları sekiz on aylık subyanların ağzına tıkıverirlerdi. Masum imrenmiştir belki, tattırmayıp da dağlara taşlara bir yerini mi şişirsin?

O zamanki saatle vaktin beş, beş buçuğu buluşu bekçi babanın sopayı kaldırım taşına beş kere vuruşundan, buçuğu da tıngırdatışından anlaşılır; herkes yerinden fırlar,

— Aman çok oturduk, geciktiklerle evli evine, köylü köyüne dağılırdı.

Sermed Muhtar ALUS

Çapkın Nazır ve Örnek İdare

Japon Maliye Bakanı istifa etmiş. Sebebi de Diet meclisi koridorlarında çakır keyif olduğu halde bir mebus bayana ilânı aşk etmesi, Bayanın az sonra kürsüye çıkıp bu macerayı anlatması imiş.

Dikkate şayan noktalar: Bayan muhalefet grupuna mensupmuş; 48 yaşında imiş; torun sahibi imiş. Hangi birine şaşalım?

Asıl şuna şaştık: Japonyada maliye işleri pek düzende mi ki Nazır parlamento koridorlarında bütçeyi düşüneceğine ve o iş hakkında görüşeceğine kafayı tütsüleyip aşk numaralarını çevirmeğe vakit, imkân bulabiliyor?

Bir zamanlar bize nümune idare, nümune millet diye Japonyayı gösterenler şimdi o milletin medhedilen karakterlerile beraber ne hale düştüğünü görüyorlardır, elbette!

Sandalye ve Koltuk

Fransız akademisine namzetliğini koyanların azayı evlerinde birer birer ziyaret edip rey temini mecburiyetindedirler. Pailleron da böyle bir ziyaret sırasında Renan'ın odasına kabul edilir. Renan yerinden kalkar ve misafirine bir sandalye göstererek:

— Buyurunuz, der, oturunuz.

Öteki şu cevabı verir:

— Teşekkür ederim. Fakat ben sizden sandalye istemeğe gelmedim; istediğim bir koltuktur.

Şûf Kaymakamı

Biz Beyrutta iken Cebelilübnandaki kaymakamlıklardan en muteberi Şûf kaymakamlığı idi. İkide talibi vardı: Dürzü eşraftan "Arslan" ve "Canbulat".

Yeni mutasarrıflraa hulûl edenler, bu kaymakamlığı istihsal eder ve beş sene ifay-ı vazife eylerlerdi, çünkü: Mutasarrıf 5 sene müddetle tayin edilirdi ve bir 5 sene daha kalabilirdi.

Böyle olunca da kaymakam bey de 10 sene işinde kalır ve keyfinden geçilmezdi.

Ancak Naum Paşanın on sene sonra İstanbula avdeti takarrür edince Şûf kaymakamı Mustafa Arslanın keyfi kaçmıştı. Hele Naum Paşayı teşyi ederken büsbütün mahzun görünüyordu. Belki bu da bir sebepti? Yeni mutasarrıfla arası bozulmuştu, bir kaç gün zarfında!

Hep vapurda idik. Ecnebiler de vardı. Bu meyanda Gaz Şirketi Komiseri (bir Fransızdı) yanımıza geldi ve Mustafa Arslana şöyle bir taziyette bulundu:

— Merak etme Mustafa Beyciğim. Yeni mutasarrıf yüzünden işinizi bırakırsanız, üzülmeyiniz. Siz her zaman Şûf kaymakamı olarak kalbimizdesiniz. Zira: Sakalınızın tek bir kılı yoktur ki, kaymakamlık mahabeti fışkırmasın!

Herkes güldü, Mir Mustafa da güldü!

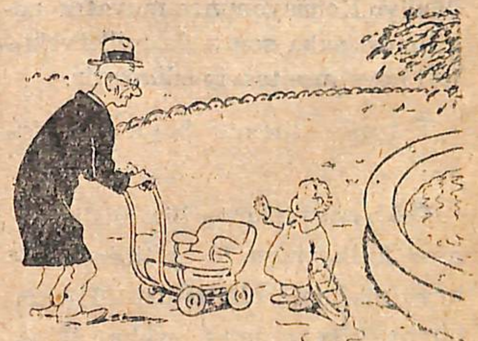
S. M. S.

GAZEL

Âlemde demem müradımız yok
Kâm almağa içtihadımız yok
Mesnet bize hep biziz felekte
Bir kuvvete istinadımız yok
Sultan-ı cünuna biyat ettik
Hüsrevlere inkiyadımız yok
Pâmâl-i huyulümüzdür eşrar
Kim der ki bizim cihadımız yok
Suphun bile işte nısfı kâzip
Bir cilveye itimadımız yok
Muhyi! Yanarak alev kesildik
Toprakta bu gün remâdımız yok.

Muhyiddin Raif Yengin

Zamane çocuğu

Çocuk — Aman havuza yaklaşma, büyük baba! Düşersen seni çıkaramam!

"Fransız karikatürü"

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 65 —

Silâh sesleri — Yaktığımız fişekler — Refet Paşa iş başıda — Rados ve İtalyadan birine geçecektim — Ali Kemal'in tevkifi emri Refet Paşaya gelmişti — Ali Kemal bir yerlerde yok — Hizmetçi telâş içnde Ali Kemal'in tevkif edildiğini bildiriyor— Ali Kemal'in refikası telefonda — Ali Kemal'i son görüşüm.

İşte Refet Paşanın İstanbula vürudu günü beni temaşasından mahrum eden mahkeme daveti bu vakadan doğmuştu. Ha, işin dedikodusu da başka: Gûya ben o Nermin Hanıma tutkun imişim... Bu da cabası! Nermin Hanım sonraları rastgelirdim, kara, kuru ismi müsemmasına uymaz, lâkin çehresi hoş bir genç kızcağızdı; aramızda değil tutkunluk, hattâ tanışmak, selâmlaşmak bile yoktu. Gıyabî kahramanlığımdan dolayı teşekkür bile etmediğini de şuraya kaydedeyim; nezaketsizlik dediğin bu kadar olur.

Bakınız ben size ne müthiş, istikbalim üzerinde ne müessir hâdiselerden, memleketimi terk fecaatinin tafsilâtından bahsedecek iken ne havaî bahislere girdim ve ne aykırı işlerden dem vuruyorum... Yılmaz, kedere kapılmaz, acaip bir adamım vesselâm.

●

Refet Paşa artık İstanbulda idi, Babıâli hükûmeti de hâlâ yerinde duruyordu. Gazetemin satışı üzerinde hâdisatın hiç bir tesiri olmadığını söylemek faydadan hâlî değildir. Mihran Efendi matbaanın camları indikten sonra Ali Kemal Beye yol vermiş, Abdullah Zühtü Beyi (Sabah) a baş muharrir tayin ederek gazetesini gûya millîleştirmişti.

●

Aynı bina dahilinde ve aynı cephede bulunmasına rağmen nümayişçiler benim odamın, üstünde hiç bir alâmet olmadığı halde bir tek camını bile kırmamışlar, (Aydede) ye bir taş bile atmamışlardı.

●

Ben o esnada Beyoğlunda ahbaplardan birinin Sabih Şevket Beyin evinde misafirlikte idim. Bir Cumartesi akşamı üç aile bir olup Fransız tiyatrosuna gittik. Silâh sesleri âdeta yaylım eteş derecesini bulmuş, İstanbul afakında kıyamet kopuyordu. Biz bunlara aldırmadık. Aldırmadık değil, iştirâk bile ettik; oturduğumuz evin terasasından yirmi, otuz fişek de biz sarfederek umumun meserretine karıştık. Gece yarısını geçiyordu, tiyatrodan çıktık; arkadaşlarımdan ve hanımlarından ayrılarak eve geldik. Hiç bir şeyden haberimiz yoktu; hattâ Beyoğlu caddesindeki polis faaliyeti bile nazarı dikkatimi celp etmedi.

●

Halbuki o saatte Babıâli hükûmeti düşmuş Refet Paşa iş başına geçerek İstanbulu Büyük Millet Meclisi hükûmetine ıapt ve ilhak etmişti. Bunu, ertesi günü gazeteleri okuyunca anladım. Cebimde her muamelesi tamam bir Türk pasaportu vardı; Polis müdürü Esat Bey, telefonla müracaatım üzerine dördüncü şubeye emir vermiş, pasaport işim, daha bir ay evvelden ikmal edilmişti. Niyetim, olabilirse Rodosa, olamazsa İtalyaya geçmekti.

Bazı zevat yanıma gelerek Refet Paşanın yanında (Aydede) nin eksik olmadığını söylüyorlar ve kendisine müracaatımı tavsiye ediyorlardı. Ben bunu da faydasız buluyordum. En iyisi arabamı çekip gitmekti. Evime telefon ettim, eşyamı hazırlamalarını bildirdim. Beş, on gün daha İstanbulda ya kalır, ya kalmazdım. Bu müddet zarfında Anadolu yakasına geçmeyi de ihtiyatsızlık telâkki ediyordum.

●

İkindi vakti, apartımanda melûl melûl oturup güzel İstanbulun şirin limanına bakar, firak derdi şimdiden yüreğimi yakmağa başlarken telefona beni çağırdılar. Saati tayin edemem, bana kim haber veriyordu, onu da söyliyemem.

— Refik, dediler, Ali Kemal ya tevkif edildi, yahut edilmek üzeredir.

— Vah vah, dedim... Benim için de böyle bir şey var mı?

— Hayır, Ankaradan Refet Paşaya gelen şifrede yalnız Ali Kemalin ismi vardır. Aman, bu haberi mahrem tut!

Sarardım mı, kireç rengi mi bağladım; gözlerim ferini mi kaybetti, dudkalarım mosmor mu oldu, betim benzim atıp kül gibi mi kesildim? Bilemem. Yalnız, bildiğim şu: Kısa bir müddet, masaya dayanmış, dondum kaldım. Sonra düşündüm ki yanımdakilere karşı çok tedbirli, ciddî ve soğukkanlı durmak lâzım. Sordular:

— Nedir? Ne var?

— Hiç... Gazeteden telefon ettiler, bir makaleyi sansör çıkarmış da...

Şundan bundan bahsettim. Sonra tekrar telefonun başına gelip Ali Kemalin evini aradım. Karşıma hizmetçi çıktı:

— Beyefendi orada mı?

— Hayır, bir saat evvel dışarı çıktılar.

— Hanımefendi?

— Tramvay direktörünün madamasiyle gezmeğe gittiler.

Şimdi ne yapacaktım? (Serkl Doryan) ı buldum. Fakat aldığım cevap şu idi:

— Hayır, henüz gelmedi!

●

Meraktan ölüyordum yanıma arkadaşımı aldım, büyük bir cesaret, daha doğrusu mânasız bir cüret, ihtiyatsızlık göstererek sokağa çıktım. Beyoğlu caddesinde idik. Ilık bir sonbahar akşamı, lâmbalar yanmış, halk mahaşerallah... Akına kapıldık; Bonmarşenin önüne kadar geldik. Başımı kaldırdım, Ali Kemalin apartımanına baktım. Pencerelerde aydınlık vardı, telâşa vakaya delâlet edecek bir şey görünmüyor, sezilmiyordu. Yolumuza devam ettik, Taksime kadar yürüdük; döndük; yine binayı tetkik ettik: Aynı sükûnet, hali tabii... İçimden, bir teselli olsun diye: "Aslı yok galiba, diyordum, bir blöf.. Yahut da kaçtı, gizlendi, kurtuldu..."

●

Tünel meydanında bir kaç arkadaşa rast geldik, konuşuyorduk, yan sokaktan hizmetçi kadın göründü, bana telâşlı telâşlı işaretler ediyordu. Ne vardı? Beni de mi tevkif için evde aramışlardı? Yüreğim öyle daralmıştı ki sanki içimde kalb yerine bir kıskanç vardı, nefes borumu sıkıştırmış, mütemadiyen büküyor, canımı çıkarıyordu. Nasıl yürüdüm, nasıl sordum, anlatılamaz.

— Matbaadan telefon ettiler, Ali Kemal Beyi tevkif etmişler.

Artık şüpheye mahal yoktu; bana, dosdoğru, bulunduğum eve avdetten ve orada dostlarımla istişareden başka yapacak bir iş kalmıyordu. Bu geceyi, bu uzun, korkunç, heyecanlı geceyi geçirmek ne azaptı, ne işkence idi...

Geldik, bir kanapeye düştüm. O sırada yine telefon öttü. Arkadaşımı istiyorlardı.

— Kim, dedim, kim?

— Ali Kemal Beyin refikası... dediler.

Ne diyecekti? Ne yapacaktık? Bu tehlikeyi nasıl atlatacak ve o dertli kadını ne gibi sözlerle teselli edecektik? Bu cihetleri gelecek bapta anlatacağım.

(Devamı var)

Cam Dışında Kış — Cam Arkasında Yaz
"Artistik Fotoğraflar,,

İsviçreye Mektup

Geçen gece, büyük otellerimizden birinin altında açılan Bara gittim. Aman efendim aman, kimler yok! Evvelden masa ısmarlamamışsan açıkta kaldığının resmidir. Ne ise ben bir ahbap masası buldum. da etrafı görebildim.

Kadınların etekleri uzadıkça yukarı kısımları açılmış. Hemen bütün hanımların kolları ve göğüsleri ayan beyan meydana çıkmış. İşte Nevin Akkaya, Şehir tiyatrosunun bu güzel kadın san'atkârı da omuzlarına kadar çıplak; yanında yine Şehir tiyatrosunun genç artistlerinden Orhan Boran; şimdi de onu lanse ediyor. Onlar da evvelden masa ısmarlamadıkları için Atom Suad'ın masasına yerleştiler. Suad güzel Ala'dan ayrıldı biliyor musun?

İşte Bayan Baykurt, eteklerini namütenahi uzattığı nisbette esmer boynunu ve omuzlarını fora etmiş. Hele İspanyol dansını sakallı ile karşılıklı bir oynayışı var, bir gören pişman, bir de görmeyen.

Fakat gecenin en şık, en canlı ve en göze çarpan kadını muhakkak ki 1 No. lu Bayan Şaziye İpardı, tabiî onun da elbisesinin omuzları çıplak. Ankaranın artık İstanbullu sayılan bir yıldızını yine Ankaralı bir san'atkârla beraber Şark salonunda gördüm. Fakat o kadar mahzun, o kadar melûl oturuyordular ki acaba evlendiler mi dedim. Paris'i bilmem amma, İsviçre'de muhakkak ki böyle güzel bir lokal yoktur, gel de seni bir akşam oraya götüreyim.

Demek Bayan M.....'i sen de işittin? Evet kim derdi ya! Kim derdi ki, çocuğuna ve kocasına yün ören bu eller ikinci defa olarak bir ev yıksın? Şimdiki kocasına nail olabilmek için nelere katlanmış ve nasıl âşık olmuştu değil mi? Sözde insan yalnız bir kere severmiş, inanma iki gözüm; hele şöhret ve menfaat da işin içine girdi mi bu bayan gibi durmadan âşık olursun...

Sen hangi Şadan'ı soruyorsun kuzum? Şadan Candar'ı soruyorsan o Mısırdan döneli bir hayli oldu; şimdi İran'a konserler vermeye gitti. Tahranda alaturkadan ziyade alafrangayı seviyorlarmış, Şadan da billûr gibi sesini İranlı dostlarımıza dinletip bir çok hayranlar toplayacağına eminim.

Bugünlük bu kadar hoşça kal.

Fitne Fücur

Ne Âlâ, Ne Âlâ

Afyon milletvekili Kemal Özçoban'a Mecliste sarfettiği sözleri geri alması lüzumu bildirilmiş, o da kanaatlerinde israr edince — eski mekteplerdeki tardı muvakkatler gibi — kendisine 3 oturuma kabul edilmeme cezası verilmiş...

İyi, hoş. Bu ceza verilmekle mesele kapanmış mı addediliyor? Kemal Özçoban'ın ortaya attığı çok mühim iddialar, bütün canlılığile dimdik ayakta durmaktadır. Gönül iktidar partisinin bu iddiaları — deliller ileri sürerek — çürütmesini, onların aksini ispat etmesini istemektedir.

Fakat ortalığı, kulaklarımızda çınlamayan bir tısss... kaplamıştır. Yoksa bu iddiaların da Meclisten ebedî tardına mı karar verildi?

Bir dokun...

Ne düşünüyorlar

Yazın Ankara treninin vagon restoranında sık sık göze çarpan bir manzara: Beyaz örtülü masaların başına kerli ferli zatlar oturmuşlar; dirsekler masaya, yumruklar şakağa dayanmış, gözler tavanda veya karşıda bir noktaya dikilmiş, kaşlar çatık, alınlar kırışık, derin bir düşünceye dalmışlar.. Yüzlerindeki sert çizgiler ağır bir endişe ifade ediyor.

Merak ederseniz, siz de onların endişeli düşüncelerinin sebebini düşünmeğe dalarsınız. Kendi kendinize; "acaba külfetli seyahat masrafının bütçelerinde açtığı gediği nasıl kapayacaklarını mı düşünüyorlar?" dersiniz.

Hayır, aziz okuyucularım, hiç de zannettiğiniz gibi değil. O kerli ferli zatlar devlet adamlarımızdır.. Kimisi Bakan, kimisi Müsteşar, kimisi de umum müdür, kimisi müfettiş...

Yaz mevsiminde çokça çıktıkları bu seyahatler onların bütçelerinde gedik açmaz, bilâkis açık gedikleri kapatır, perçinler! O zatların yüreklerini tirtir titreten, zihinlerini kasıp kavuran endişe sadece idare işleridir. İdare aşkile yanıp yakılırlar, daima bunu düşünürler; gece rüyalarında, gündüz hülyalarında kafaları hep memleket işlerile meşguldür. Seyahat esnasında vagon restoranda da istirahatlarını kaybedip ölçüsüz bir nefis feragatile zihin yoruyorlar; işlerin daha düzenli idaresi, gayretlerin daha verimli olması için çareler, tedbirler araştırıyorlar. Çatık ve kırışık alınla düşündükleri budur işte!

Kerli ferli zatlar hakkında bu izahatı verdikten sonra müsaadenizle şuracıkta size bir de olmuş hikâye nakledeyim: Geçenlerde AKŞAM gazetesinde bir röportaj okudum. Muharrir, trenle Çayırovaya giderken Gebze ile Çayırova arasında yolun kenarında yan üstü yatan bir vagon görmüş, merak etmiş, vagonun fotoğrafını çekm ve o civar köylülerinden bir yol ile konuşmuş. Köylü, sekiz dok ay kadar evvel zahire yüklü olaa giderken bu vagon ârızaya uğra ğı için katardan ayırdıklarını yolu kapatmasın diye yan üstü virip raydan çıkardıklarını anl mış. Yine o adamın verdiği izal ta göre, köylüler evvelâ vagonda zahireyi boşaltıp evlerine göt müşler, sonra da vagonun der aksamından br çoğunu sökmüşl

Bu röportajın intişarından gün sonra yine Akşam gazetes de bir havadis okudum. Ulaştır Bakanlığının sözcüsü, gazete ida hanesine telefon edeerk vagon ha kındaki yazıyı okumak suretile B kanlık makamının bu işten hab dar olduğunu ve devrilmiş vag derhal kaldırılarak tamir edi servise konulduğunu, bu hâdise sebebiyet verenler hakkında da t kikat ve takibata başlandığını b dirmiş.

Bu ne iştir? Memlekette v gon kifayetsizliğinden dert yan

GÜN

ZEVK B

Boyuna eski zamanı överek yüp ve ihmalinin tesirinden bu ye kayıtsız şartsız hasret çeken

Fakat o ma talardan öyle fa hayrete düşmem

Meselâ içki içme ve eğlenc recede değiştiği, yeni neslin ve gösterdiği muhakkaktır.

İstibdat ve meşrutiyet devirl tabiatiyle tek tük zabıta vakala kardı. Şu var ki içki bu mikya dınlara kadar sirayet etmemişti müskirat gayet ucuza satılması tulmasına rağmen...

İçki ve içkili eğlenceler na - o devirlerde, hele istibdat tâbi değildi. Beyoğlunun gece dar sürer, içkili yerler ve loka dı. Bunlardan seher vakti çıkt man da Hürriyet-i Ebediye ve mızda yerli yosmalar veya ecn

Kimse yollumuzu, hele öte na değil, kestane fişeği bile pa

Demek ki ağzımıza içermi uzatmışsınız. Zabıta da fazla t lüzum görmezmiş.

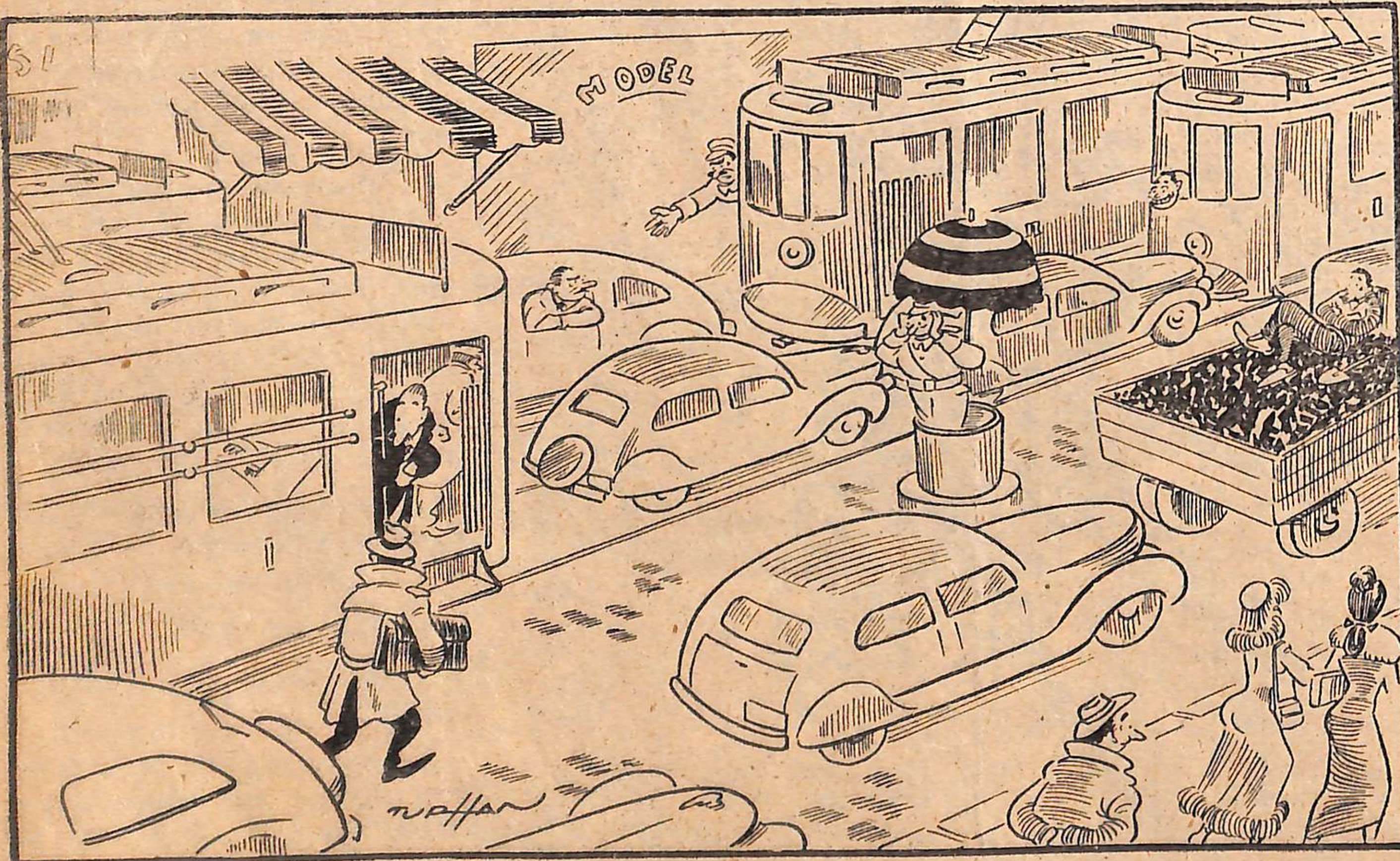
Şimdi en nih yerler kapatılıyor ra polis ve bekçi kıyor. Sarhoşa içki vermek yas tılmaz; ancak şarapla biraya liyor, devriyeler dolaşıyor, kır retler sarfediliyor!

Bütün bunlara rağmen s her türlü rezalet ve denaet g

Bütçe komisyonunda meb atlerde açılıp kapanması üzer bir tahdit daha istiyorlar. Gali meyhaneleri, barları ve sairey 6 da kapatacağız.

Ve bakcağız ki Beyoğlu türüyor ve Hürriyet-i Ebediy ateş teati ediliyor!

Bu zevk, belki de ahlâk önliyemez. Başka taraftan da

Tramvaydaki — Çok şükür, nakil vasıtalarının artması tramvaylardaki izdihamı azalttı!
Aşağıdaki — İyi amma birader, bu sefer de nakil vasıtalarının izdihamı arttı!

ÇERKEN

ZUKLUĞU

ayaliyle avunarak bin bir tesey-
e kadar kurtulamadığımız mazi-
en değiliz.
e şu halimiz arasında bazı nok-
ar, tezatlar hasıl olmuştur ki
de imkânsızdır.
rzının göze batar, göz çıkarır de-
i hayatın aleyhine bir tahavvül

de içerdik, eğlenirdik. Yine de
lur, bazı bazı kanlı hâdiseler çı-
umumileşmemiş, köylere ve ka-
kalar da basit ve seyrekti. Hem
vergi ve resimlerden muaf tu-

haneler müstes-
aat ve miada da
tı sabahlara ka-
r hiç kapanmaz-
z çoktu. Arabalara biner, o za-
slak taraflarına giderdik. Yanı-
kafeşantan kızları da bulunurdu.
berimizi kesmezdi. Mavzer ata-
na rastlanmazdı!
ferdin eğlence hürriyetine de el
yüde, kapanma saatleri tayinine

gece yarısını biraz aştı mı içkili
ride geç kalanlar kapıdan iki sı-
sından geçit resmi yaparak çı-
r; bir çok meyhanelerde rakı sa-
ade verilmiştir. Ekipler gezdiri-
haneleri basılıyor. Neler, ne gay-

sluk, ırza tasallût, cana kıyma,

nmız içkili yerlerin muayyen sa-
tekrar durmuşlar, anlaşılan yeni
ş o raddeye gelecek ki gazinoları,
şam üstü saat 5 de açıp

esinde kan gövdeyi gö-
pesiyle Maslak arasında yaylım

kluğunu sadece maddî tedbirler
şmak ister.

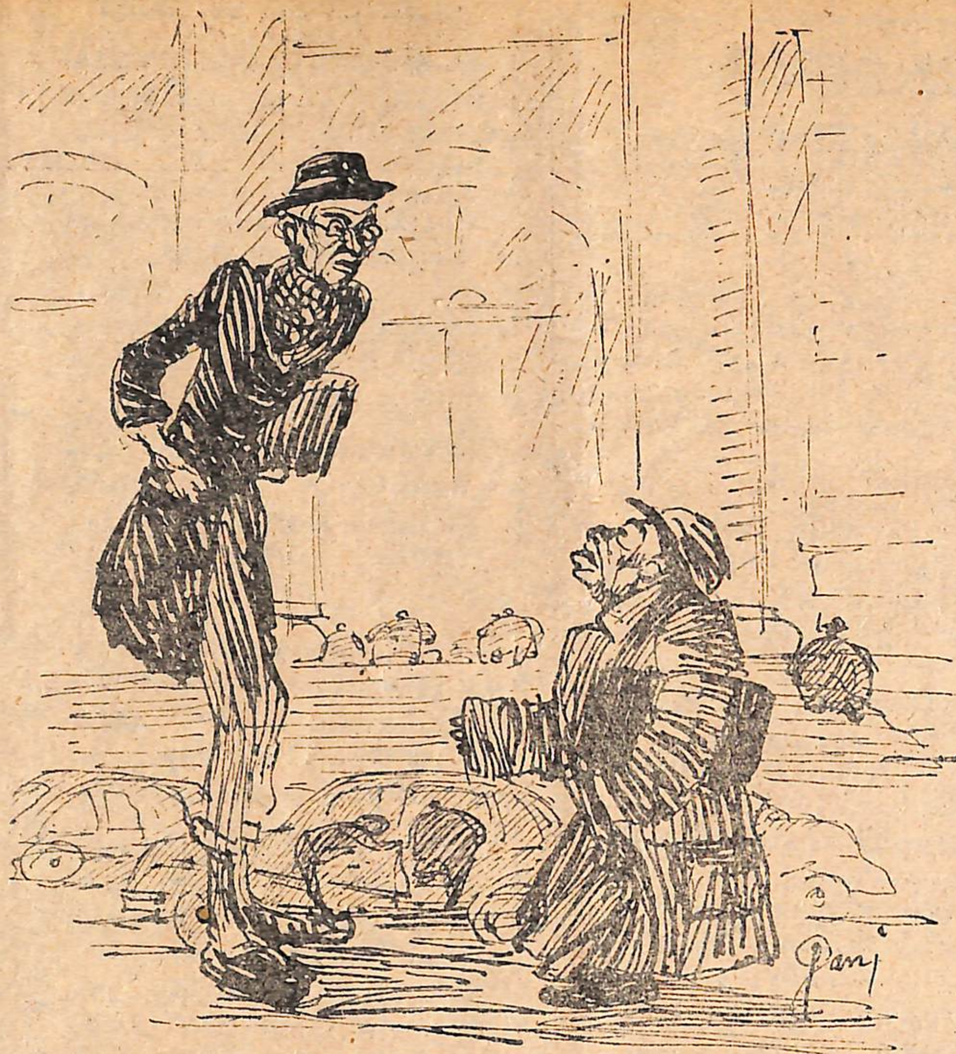
R. H. K.

yor, eldeki vagonlar yetişmediği için nakliyatın sekteye uğradığı söyleniyor. Vagon restoranda sık sık rastladığımız o kerli ferli zatlardan bir çoğu da çatık kaş ve kırışık alınla bunu düşünüyorlar, vagon tedariki için çareler arıyorlar. Beri yanda, ârızaya uğrayan bir vagon içindeki zahire ile beraber yolun kenarına devrilip bırakılıyor ve sekiz dokuz ay orada yatıyor da Allah'ın bir kulu gözünü açıp görmüyor, ağzını açıp; " Bu vagon neden burada duruyor? Niçin kaldırılıp tamir edilmiyor?" demiyor.

Demek ki gazete yazmasaydı, Bakanlığın da Bakanlığa bağlı devlet demiryolları teşkilâtının da bu vagondan haberleri olmayacaktı, arayıp sormayacaklardı, vagon orada çürüyüp gidecekti. Ve demek ki bu teşkilât, elindeki vagonların hesabını, kitabını da bilmiyor?

Ne söylüyorsun, a muharrir? derin düşüncelere dalan o kerli ferli zatlar işi gücü bırakıp vagona mı bakacaklar, desenize!

Cemal Refik

— Yeni çıkacak vergiye neden "Lüks" ismini vermişler?
— İktidar Partisi erkânının lüks hayata devam edebilmesi için olacak!

Acaip Şeyler

Perousel'u bir İtalyan iş adamı bütün hayatınca otomobilden nefret etmiş..

Vasiyetnamesi okununca mühim olan servetini, memleketinde halâ çalışmakta olan yedi binek arabacısına bırakmış.. Arabacıların eline para geçer geçmez derhal mükellef otomobiller almışlar.

Budapeştede, Zanos Nemed isminde bir adam, altı ay içinde 13 üncü defa hırsızlıktan yakalanmış.. Nemed hâkme çok iştahlı olduğu için çalmaya mecbur olduğunu söylemiş. Yemeklerinde o kadar çok yermiş ki, hiçbir normal kazancın bu yediklerinin parasını ödeyemiyeceğinden çaldığını, fakat parasının yetişmediği ve yalnız kendisine elzem olan yiyecekleri çaldığını söylemiş. Yapılan tahkikatta bu garip hırsızın doğru söylediği anlaşılmıştır.

Madridde hususî şekilde yetiştirilmiş bir güvercinin sahibi tevkif edilmiş. Bu güvercinin vazifesi şehrin hayvanat bahçesine gidip bahçenin iftihar ettiği en güzel dişi güvercinleri kandırarak kendi güvercinliğine götürmekmiş. Miç bir güvercin bu don Juan'a mukavemet edemiyormuş..

Böylelikle, adam 360 güvecin çalmaya muvaffak olmuş, nihayet 361 inci de adam yakalanarak hapsedilmiş. Marifetli güvercinin akibetini bilen yok.

Daniel Tocci isminde New-Yorklu bir genç serseri, hâkimin huzuruna çıkınca, o gün ayın on üçü olduğundan muhakemesinin başka güne bırakılmasını istemiş, ve demişki:

— Benim bütün felâketime 13 sebep olmuştur. Ayın 13 ünde yakalandım, bir 13 de celpnameyi verdiler yine bir 13 de evlendim, karım beni brakıp gittiği gün ayın 13 ü idi.

Bunun üzerine hâkim:

— Pekâlâ sizi 13 kere 13 gün hapse mahkûm ediyorum demiş.

Ha Şunu Bileydin!

İnsan yaşadıkça neler, neler öğreniyor. Siz Hariciye Bakanlığını nasıl tasavvur edersiniz? Dış politikadan anlar, bu işlerde ihtısas sahibi ve elsine-i muhtelifeye âşina bir takım zevatın yerleştiği mûtena bir bakanlık değil mi?

Halbuki bütçe müzakerelerinden öğrendiğimize göre, Dışişleri Bakanlığında iki ingilizce hocalığı kadrosu varmış, tasarruf dolayısiyle lâğvedilmiş..

Hayret doğrusu.. Bu bakanlıkta bulunanlar İngilizce bilmiyorlar mıydı? Oraya intisaptan sonra mı bu dili öğrenmeğe kalkıştılar?

Tevekkeli değil, bir aralık Amerikalılara yanlış malûmat verdiğimiz için yardımdan faydalanamıyacağımız lâfı ortaya çıkmıştı. Demek sebep buymuş. Dillerini bilmediğimiz için meramımızı anlatamamışız!

Ölürken Son Sözleri

★ Dünyanın çekildiğini, cennetin açıldığını, Allahın beni çağırdığını görüyorum.
D. L. Mody (1837-95)

★ Biraz sonra büyük sırrı bileceğim.
Arthur Thistlewood (1770-1820)
(Vatana ihanetten idama mahkûm edilmiştir.)

★ Fen istifade etsin diye, ölmekte olan bir adamın düşüncelerini kaydetmek isterdim, fakat imkânsız!.
Dr. G. M. Beard (1839-83)

★ Eğer elime bir kalem alacak kadar kuvvetim olsaydı, ölümün ne kadar rahat ve zevkli bir şey olduğunu yazardım.
Dr. W. Hunter (1717-83)

★ Dünyanın sonu, bütün beyhudelikleriyle içimde.
Sir Philip Sydney (1584-86)
(Zutphen'de öldürülürken)

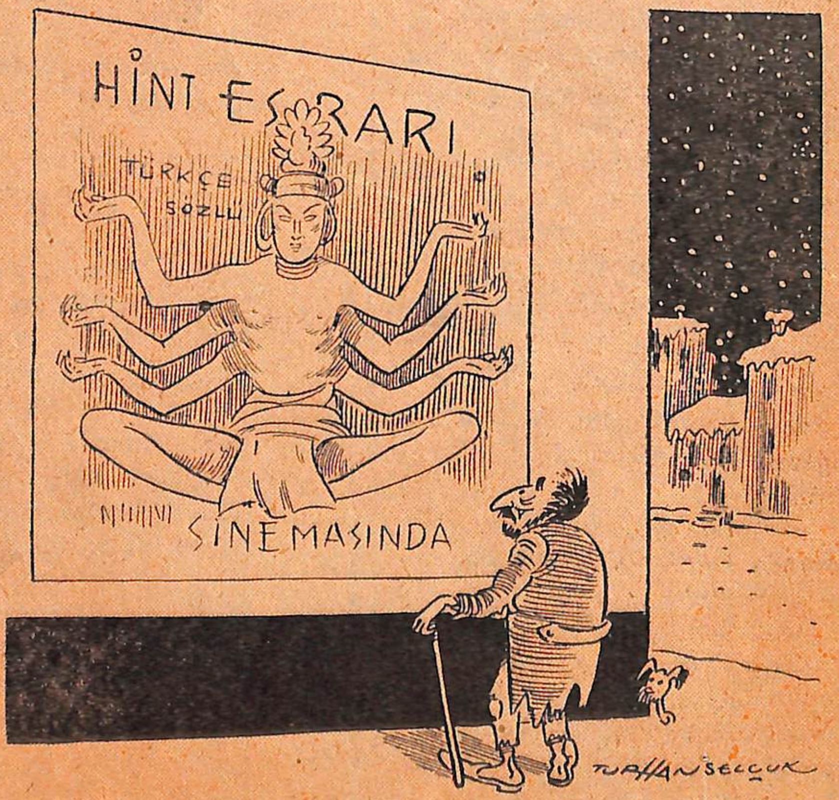
★ Hâlâ hayattayım!.
George Washington (1732-93)

★ James, ata iyi bak.
Winfield Scott (1780-1866)
(Hizmetçisine)

★ Sessizce toprağa gireyim. Mezarımın üstüne bir güneş saati koyun ve beni unutmayın.
J. Howard (1726-90)

★ Işık!.. Daha çok ışık!..
Goethe (1749-1832)

Dilenci — Vay canına! Kimbilir gündelik kazancı ne kadardır?!

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

30—XXXV

— 29 —

Firdes gözlerini tekrar denize dikti. Bulunduğu vaziyeti düşünüyor, süratli bir muhakeme ile kati kararını vermek ve derhal tatbik etmek istiyor. Bu esnada kulaklarında Hamiyet Hanımın sesi uğulduyor: "Benim söylediklerimi yapmazsan garsonlar seni mimler, namusuna dokunur bu iş..." kendi kendine söyleniyor: "Demek ki buralarda namusun kıymeti bu kadar düşük? Gazino garsonunun mimlemesi, bir kadının namusunu lekeliyebiliyor. O halde Hamiyet Hanımın bahsettiği namuslu aileler nasıl geliyorlar buraya? Namus sahibi bir aile kadını olduğunu ispat edebilmek için mutlaka oturup içki içmek mi lâzım?"

Ürpererek Hamiyet Hanıma döndü. Dudakları titriyordu. Kadın telâşla sordu:

— Ne oluyorsun, yavrum? Niçin benzin uçtu? Üşüdün mü yoksa?

Kekeliyerek cevap verdi:

— Hayır... Fakat şey... Beni... Beni niçin getirdiniz buraya?

— Ne var, burada bir fenalık mı gördün, Firdesçiğim?

— Gitmek istiyorum. Beni bırakınız.

Hamiyet Hanım kaşlarını kaldırarak sesini yavaşlattı:

— Yapma bunu diyorum, Firdesçiğim. Çok yanlış hareket ediyorsun. Ben sana biraz evvel ne söyledim, unuttun mu?

Bu sırada Şevki Bey mütebessim bir çehre ile geldi. Halinden pek memnun görünüyordu. Sandalyesine otururken izah etti:

— Hakikaten çok güzel balıklar var. Tereyağında pisi tavası yaptırıyorum.

Garson tepsinin içinde getirdiği dolu bira dublelerini önlerine bıraktıktan sonra:

— Afiyet şeker olsun efendim.

Diyerek savuştu. Hamiyet Hanım bira dublesini kaldırdı, mütehakkim bir eda ile:

— Haydi bakalım, Firdesçiğim. Köpüğü kesilmeden içelim.

Bu ihtar, Firdesi, manyatize olmuş bir medyum haline getirmişti. Kendinde itiraz kudreti bulamadı, bir makine hareketiyle bira dublesini aldı, ağzına doğru götürürken Hamiyet Hanım:

— Duuur, dedi, öyle acele yok. Burada kadeh tokuşturmadan bira içilir mi?

Kendi bardağını uzatıp evvelâ Firdesin, sonra Şevki Beyin bardağına dokundurdu. Şevki Bey de sandalyesinden hafifçe doğrulup bardağını uzattı:

— Şerefinize, Firdes Hanım.

Firdes bir yudum içtikten sonra yüzünü ekşiterek bardağını masanın üstüne bıraktı. Hamiyet Hanım dik dik yüzüne bakıyordu:

— İçsene, Firdesçiğim!

— İçemiyorum. Bir acılık var bunda. Ağzımı, boğazımı yaktı. Sizin evde içtiğim biraya benzemiyor.

— İlâhi, Firdesçiğim. Bira insanın ağzını yakar mı hiç. Bizim evde birayı likörün üstüne içtiğin için tadı başka türlü gelmişti.

Bakışlarını baygınlaştırarak ağzını şapırdattı:

— Ooh, ne güzel bira. İnsanın içini ferahlandırıyor. Vallahi daha birinci yudumda iştiham açıldı, karnım acıktı. Sanki evde kahvaltı etmemişim.

Bardağını tekrar Firdesin bardağına dokundurdu:

— Haydi kızım, köpüğü kesilmeden dikiver başına.

Şevki Bey de bir dikişte yarıladığı bardağı masanın üstüne bırakıp kedi gibi yalanarak:

— Evet, teyze hanım, dedi. Hakikaten bira pek taze imiş. Zaten burada müşteriye fena şey vermezler.

Ce. Re.

(Devamı var)

"Adlandırma,, Eksikmiş!

Her şey bitti, iş leğen örtüsüne kaldı: İlk okulların numaralarla anılması yerine isimlerle adlandırılması...

Buna karar verilirse haydi gelsin tabelâcı... Bütün tabelâlar değişecek, atılacak, yenileri yaptırılıp astırılacak, bıkmadık mı mütemadiyen Bakanlık, müessese ve okul isimleri değiştirmekten?

Numara yerine isimle anılmasının o mekteplere gerek maddeten, gerek mânen, hele tahsil sistemi cihetinden bir faydası olsa bari? Hiç!

Ayrıca okullara bihakkın isimlerini vermeğe lâyık insanlar unutulacak, yakın zamanın bir takım politikacı şahsiyetleri tabelâlarla meşhur edilmeğe kalkışılacak.

Numara usulü iyi idi; alışılmış, pek âlâ gidiyordu. İş buna, leğen örtüsü bile sayılamıyacak teferruata mı kaldı? Adlandırmanın başka mahzuru olmasa bile lüzumsuz yeni bir masraf kapısı açması, bu fikirden vazgeçmeğe kâfidir.

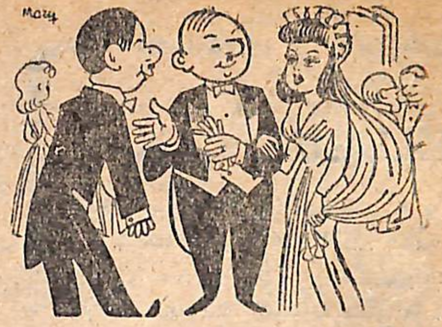
NETİCE, NE?

Nasirddin Şah, Avrupada seyahate çıkmıştı. Pariste mihmandarlar kendisini bir Enstitüye götürdüler. Gezdirirlerken:

— Efendim, dediler. Burada asırlardanberi ilmî meseleler münakaşa edilir.

Nasiriddin Şah, sordu:

— Pek âlâ, şimdiye kadar ne neticeye varıldı?

— Sevgilim, sana en aziz dostumu takdim ederim.

— Keşke sarışın olsaydı...

"Fransız karikatürü"

Yerinde Bir Cevap

Meşhur Talleyrand çok talihli bir adamdı. Fransadaki ihtilâl, restorasyon, konsüllük ve imparatorluk devirlerinde gözden düşmedi ve Hariciye Nazırı olarak mevkiini muhafaza etti.

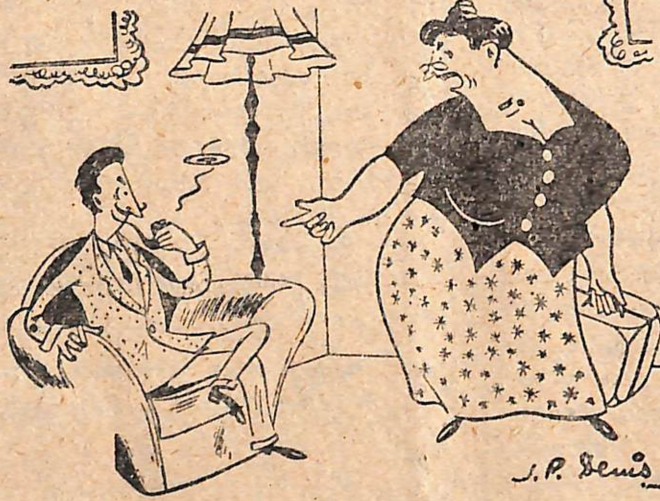
Talleyrand hem topaldı, hem de romatizmadan şikâyetçi. Bir gün şaşıya bakan şehlâ gözlü bir kontes onun topallğıle alay etmek istedi, romatizmalarını ileri sürer gibi yaptı ve sordu:

— Bacaklarınız ne âlemde?

Talleyrand şu kısa cevabı verdi:

— Gördüğünüz gibi madam!

Arkadaşımız Semih Mümtazın **(Hayal Olmuş Hakikatler)** adlı kitabı Beyoğlu Tünel meydanındaki Tünel Kitabevi ile Saray Kitabevinde dahi satılmaktadır.

Kadın — **Gidersem evde nasıl bir boşluk bırakacağımı düşün!**

"Fransız karikatürü"

NEFES

Bizler ki, bade-i vuslatla mestiz,
Şarap içsek de hoş, içmesek de hoş...
Ezelden dahil-i bezm-i elestiz:
Yere göçsek de hoş, göçmesek de hoş...

★

Iltifat etmeyiz hutbeye, va'za,
Gönülden bağlıyız tek telli saza..
Hele, hiç gelmeyiz naz ü niyaza:
Sudan geçsek de hoş, geçmesek de hoş...

★

Ey Necdet, meftunuz kaş ile, göze,
Arifler ağzından çıkan her söze..
Arzı boynuzunda tutan öküze
Baha biçsek de hoş, biçmesek de hoş...

Necdet Atılgan

Allı Güzel, Ballı Güzel

Mavi, pembe çizgili elbiseni
Vermişsin lekeciye.
Gördüm: Adam camekâna asmış...

Hatırlarmısın:
Hani göğsünün tam üstünde
Koca bir leke vardı:
Barbada, rakımdan yudum yudum çalıp
Sarhoş olduğun gün
Dökülmüştü üzerine...

Ya sol omzundaki ruj izi:
Dudağından benimkine aktarma olup
Konmamış mı idi oraya?

Boşuna aradım bunları...
Herif yaman usta imiş,
Bir çırpıda yok edivermiş hepsini.
Eskiden ne bir iz ne de en ufak
Bir şey kalmış,
Tertemiz olmuş elbisen!

Onunla dolaşırken kimbilir
Neler söyliyecek kulağına?
"Mavi, renginize ne uyuyor,
Hele pembe tıpkı teniniz"

Sen gülecek ve içinden:
"Ne ince adam, ötekinden
Ne kadar farklı" diyeceksin.
Ve kabil olsa kendini
Vereceksin lekeciye
Silip söküversin diye
Derindeki, etindeki
Benden kalan izleri...

Mehmet Ben

SIR VEREN LEKE

II

"Donald Stone" den tercüme

— Evet! Fakat bu sefer anlamadığım bir sebepten dolayı, ağzından tek bir cümle alamadım. Eve girip bu kadını ölü bulduğu zaman yemin edip duruyor, hattâ kendi bıçağıyle öldürülmüş olmasına da şaştığını söylüyor, yanlış hareket ettiğini otele uyumağa gideceğine polise gidip haber vermesi lâzım geldiğini sarhoşlukla böyle yapmış olduğunu, kapıcı kadının da evden çıkarken kendisini gördüğünün farkında olduğunu söylüyor. Fakat katiyen kadına elini bile sürmediğinde israr ediyor.

— Ya bıçak? Zannedersem başka erkeklerle de düşüp kalkıyormuş.

— Evet öyle, hattâ Robbins'in söylediğine bakılırsa, bunlardan bir tanesiyle de hepsinden daha sıkı fıkı imiş, fakat onun hakkında hiç bir şey bilmiyor; ben kendisine, eğer biraz daha fazla malûmat vermiyecek olursa bu işten kolay kurtulamıyacağını da söyledim, hiç faydası olmadı, kadını ölmüş bulduğuna yemin ediyor.

Price :

— Herhalde bu kadın hakkında de tahkikat yapmışsınızdır? dedi.

— Belki, fakat fakir bir avukat bedava olarak ne derece çalışabilir?

Müfettiş gitmek üzere ayağa kalktı :

— *Herhalde, Billy eksilince dünya bir şey kaybetmez.*

Tahkikatta, Billy Robbins'in kadını taammüden öldürmüş olduğu kararına varıldı. Mahkeme günü kararlaştı, Robbins höcresinde hâlâ söylenip küfürler savuruyordu.

★

Sir Oliver'in otuz senelik usağı Pürvis, efendisinin yazı yazmakta olduğu kitap odasının kapısını yavaşça açtı.

— Mösyö Price isminde bir adam Kont hazretleriyle görüşmek istiyor, dedi :

— Kâtibimle konuşmasını kendisine söyleyiniz Pürvis.

— Evet, Kont hazretleri, yalnız bu Mösyö Scotland Yard'dan olduğunu söylediği için, kartını getirmiştim.

— Scotland Yard! Bu acaip, Pürvis. Öyleyse ben kabul ederim, daha iyi.

— Baş üstüne Kont hazretleri.

— Ahçı başıya da, binbaşı ile Lady Georgia'nın bu akşam yemeğe geleceklerini söylemeği unutma Pürvis; bu gece onlara bir küçük nişan ziyafeti veriyorum. yemekleri ona göre tertip etsin.

Otuz senelik hizmetin kendisine verdiği hakla Pürvis efendisine tebriklerini bildirdi ve misafiri getirmek için dışarı çıktı.

Sir Oliver koltuğuna rahatça gömülerek misafirine bir iskemle gösterdi.

Nezaketle sordu :

— Size ne gibi bir yardımda bulunabilirim Mösyö Price?

Price iskemleye oturdu, fakat suale derhal cevap vermedi.. Kapının iyice kapalı olup olmadığına baktıktan sonra, kendisine nezaketle bakmakta devam eden Sir *Olivere döndü.*

— Sir Oliver 13 Mart'ı 14 Marta bağlıyan gece ne yaptığınızı bana söyliyebilir misiniz?

Eğer bu sual Sir Oliver'e bir darbe tesiri yaptıysa, herhalde hiç belli olmadı. Belki daima uçuk olan rengi biraz daha solmuştur, fakat bu çok kısa sürdü. Hemen hemen, derhal ve pek tabii bir sesle cevap verdi :

— İlk önce, Doktorlar Cemiyetinde bir konferans verdim.

— Saat on birde biten bir konferans. On birle üç arasında yaptıklarınızı bana sarih olarak söyliyebilir misiniz?

Sir Oliver soğukça bir tavırla :

— Bunu resmî bir ziyaret mi telâkki etmeliyim? diye sordu.

— Tamamen değil, eğer öyle olsaydı başka türlü hareket etmem lâzım gelirdi, Sir Oliver. Heme hemen emin olduğum bazı deliller elde edebilmek için haftalarca uğraştım. Fakat siz o sırada başka yerde olduğunuzu isbat edebilirseniz mesele değişir. Onun için bu işi kendim tahkik etmeğe karar verdim, öğrendiğim bazı şeylerden istifade etmek mi yoksa etmemek mi lâzım geldiğine de ona göre karar vereceğim.

— Sizin kat'i kanaatinizi öğrenebilir miyim?

— Haklısınız. Bu günlerde Mora Masters ismindeki bir kadının katilini arıyorum.

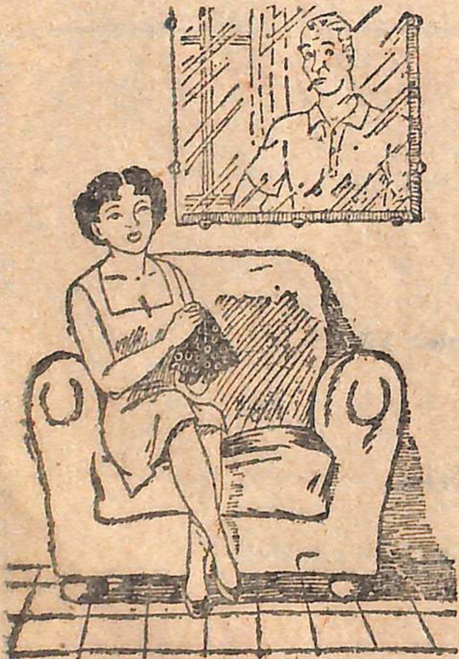
Sir Oliver'in yüzü bir saniye kadar bir takım derin düşüncelerle karışır gibi oldu.

— Bu meseleye beni karıştırmak nereden aklınıza geldi?

— Beni bu yola sevkeden bir kan lekesi oldu. Oxford Street'de bana sigaramı yakmam için çakmağınızı verdiğiniz vakit. Orası ile kadının öldürülmüş olduğu Denster Street'in arası ancak elli metredir.

(Devamı var)

Çeviren : Fatma Karay

Erkek — (Kızılhaç) cemiyetine bir şey verdin mi?

Kadın — Evet. Senin on senelik kostümünle benim geçen ay yaptırdığım elbiseyi!

"Fransız karikatürü"

Kraliçe Kapıda

Kraliçe Victorya ile Albert de Cobourg, bilindiği gibi birbirlerini seven bir çift idi.

Bir gün, şiddetlice bir münakaşadan sonra Albert odasına kapandı. Çok geçmeden kapısı vuruldu.

— Kim o?

— İgiltere kraliçesi!

Kapı örtülü kaldı ve bu sahne iki defa tekerrür etti.

— Kim o?

Sualine kralice gayet tatlı, yumuşak bir sesle şu cevabı verdi:

— Zevceniz!

Kapı açılmıştı.

Yeni evliler

Gelin — (Telefona) Ben, şey, ben madam... (Kocasina dönerek) soy adın ne idi, sevgilim?

"Amerikan karikatürü"

Parayı O Versin

Bir ruhiyatçı doktor hastasına rahatsızlığını anlatmaya uğraşıyor:

— Sizde iki şahsiyet var, tıpkı ayrı ayrı iki adamınki gibi.

— Çok iyi anladın doktor, öyleyse vizitamızı öteki versin!.

Sırası mı Bunun?

Yetmez mi Olanlar?

Ee, doğrudur: Paramızın satın alma kabiliyeti iki senedenberi yükseldi; kesemize giren para bereketlendi; ihtiyaçlarımıza kâfi geliyor. Memleket ucuzluğa doğru gitmekte berdevam. Vergiler her fırsatta birer birer azaltılıyor. Salâh kendini gösterdi; refaha eriştik.

Şimdi ne yapmalı? Yıllardanberi haksızlığa uğrayan mesken sahiplerini gadirden kurtarmalı, Millî Korunma Kanununu kaldırmalı. İşte Rasih Kaplan bunu istiyor. Hem dükkânlar için değil, evler için.

Yarabbi! yukarıda çizdiğimiz refah ve saadet tablosu büsbütün hayal olmuşken, paramız düşmüş, kesemiz berektini tamamen kaybetmiş, vergiler artmış, salâh emaresi silinmiş iken zavallı memur, zavallı dar geçimli, zavallı yoksul yeniden mesken buhranına düşecek; sokaklar, dışarı atılmış eşyalar üzerinde geceyi geçiren avârelerle yer yer felâket manzaraları gösterecek.

Srası mı Bunun? Yetmez mi olanlar?

MECLİS REİSLİĞİ

Fransa ihtilâlinin, en civcivli bir zamanındaydı. Meclis, bir reis intihabı için toplanmıştı.

Çopur yüzlü bir adam olan meşhur Mirabo söz almış, arkadaşlarının reis intihabında dikkatli olmalarını tavsiye ediyor ve Meclis reisinde aranılacak vasıfları sayıyordu.

Taleyrand dikkat etti: Mirabo'nun isim vermeyerek portresini çizdiği müstakbel reis, ancak kendisi olabilirdi. Mirabo, ancak kendi şahsında olan vasıfların bir reiste aranmasını ileri sürüyordu. Taleyrand oturduğu yerden bağırdı:

— Mirabo'nun çizdiği portrede bir noksan var: Meclis reisinde aranacak vasıflardan biri de çopurluk olmalıdır!

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Yeni neşriyat:

DOĞANKARDEŞ
NEŞRİYATINDAN

(Doğankardeş) yayınlarından iki güzel eser daha çıkmıştır. Bunlardan biri Hıfzı Tevfik Gönensay'ın yazdığı (Oğuz Destanı ve İki Masal) diğeri de Nâzım Dersan'ın çevirdiği (Devi Öldüren Çocuk) tur. Çocuklarımız için tavsiye ederiz.

* * *

JACK

Fransız edibi Alphons Daudet'nin dünya klasikleri arasında yer almış olan bu şaheseri bir talih eseri olarak şair Halid Fahri Ozansoy'un hünerli, vukuflu kalemiyle türkçeye çevrilmiş, zarif bir şekilde basılarak (İnkılâp) kitabevi tarafından yayınlanmıştır. Romanın muharriri de, müteercimi de tarif ve tavsiyeye muhtaç değildir.

* * *

İ L Â H İ N A M E

Şark-İslâm klâsiklerinin 16 ncısını teşkil eden "İlâhiname", tasarruf edebiyatının en büyük üstadlarından biri olan Ferideddin-i Attar'ın eseri olup, Edebiyat Fakültesi Doçentlerinden Abdülbaki Gölpınarlı tarafından dilimize çevrilmiştir. "İlâhiname", 200 kuruş fiyatla Millî Eğitim Bakanlığı yayınevleriyle bütün kitapçılarda satılmaktadır.

* * *

EHEMMİYETSİZ BİR KADIN

Millî Eğitim Bakanlığı Devlet Konservatuvarı yayımlarının 46 ncısını teşkil eden "Ehemmiyetsiz Bir Kadın" tanınmış İngiliz ediplerinden Oscar Wilde'in eseridir. Nurettin Sevin tarafından dilimize çevrilmiş olup, 75 kuruş fiyatla bütün kitapçılarda satılmaktadır.

* * *

SANAT ANSİKLOPEDİSİ

Güzel Sanatlar Akademisi Profesörlerinden Celâl Esad Arseven tarafından hazırlanan ve Millî Eğitim Bakanlığınca yayımlanmakta olan "Sanat Ansiklopedisi" nin onuncu fasikülü de satışa çıkarılmıştır. Güzel Sanatlarla ilgili bir çok konuları inceleyen ve şu anda (Kandil) maddesine gelmiş bulunan Sanat Ansiklopedi'sinin bu fasikülü 200 kuruş fiyatla satılmaktadır.

Amerikanvari Bir Buluş

Yakında baba olacak olan adam, matbaada 150 bilet bastırıp, tanesini bir dolara satıyor. Böylelikle toplanan 150 dolardan 75-80 dolarını karısının hastane masrafına ayırıp geri kalanını da piyangoda kazanacak olana veriyor. Biletleri satın almış olan 150 kişinin çocuğun hangi tarihte hangi saatte ve dakikada dünyaya geleceğini söylemesi lâzım; doğruya en yakın zamanı tayin eden piyangoyu kazanıyor.

Son zamanlarda bu oyun Amerikada çok revaçta imiş Pratik insanlar vesselâm.

SATILIK GÜZEL BİR ARSA

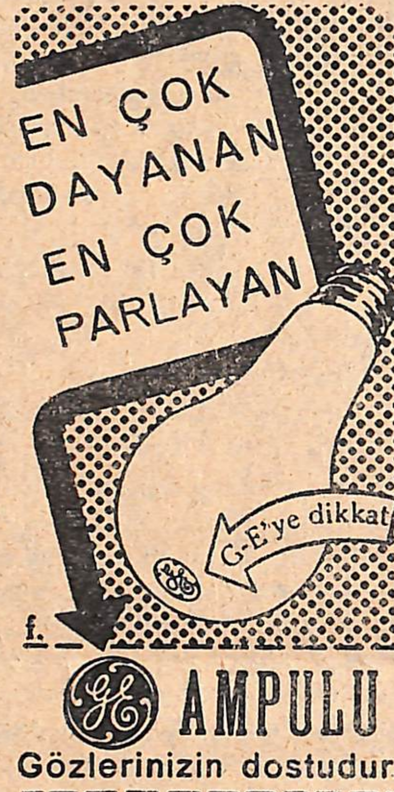
Göztepede tiren istasyonuna ve çarşıya iki dakika mesafede, Çamlıcanın tertemiz hvasaına karşı, toprağı feyizli, bir villâ inşasına fevkalâde elverişli bir dönümden fazla güzel bir arsa satılıktır. Talip olanların AYDEDE de muharrir Ertuğrul Şevket'e müracaatları. Mutavassıt kabul edilmez.

B E S B E L L İ

— Üç haftadanberi mendilimin ucunu neye düğümlediğimi bir türlü hahatırlıyamıyorum..

Öteki mendile şöyle bir göz attıktan sonra der ki:

— Har halde mendili yıkatmak lâzımgeldiği içindir!

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Cemal Refik Delibaş
İdare yeri : Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer :
Murad KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer : TAN Matbaası

Hanımeli

Türkiyenin En Büyük
Kadın Gazetesi

ARALIK SAYISI ÇIKTI

Bütüu Yazıları Ciddi, Faydalı, Pratik, Öğreticidir. Renklerle ve Resimlerle Gösterilmiştir.

40 Sayfa 50 Kuruş

İstanbul T A N Matbaası

Herkesin cebinde bulunması lâzım
Saygı hissinize,
ve sıhhatinize büyük yardımı olan eşsiz keşif, medenî bir ihtiyaç maddesi.

SEN - BEN

Kokusundan çekindiğiniz şeyi yemek için size cesaret veren tek müstahzar.
Depo : TÜRKİYE Eczanesi - İstanbul
Ankara Caddesi No. 88 Tel : 23475

İstanbul Emniyet Sandığının vadeli tevdiat sahiplerine ait (20,000) lira tutarındaki ikramiyeleri keşidesi 12 Aralıkta Noter huzurunda icra edilmiş ve;

				Lira
94179	numaralı	tevdiat	sahibine	10000
90519	”	”	”	2500
634	”	”	”	2000
93648	”	”	”	1000
98888	”	”	”	1000
94466	”	”	”	500
98356	”	”	”	500
98719	”	”	”	500
95780	”	”	”	500
94356	”	”	”	500
96245	”	”	”	250
96136	”	”	”	250
94699	”	”	”	250
97948	”	”	”	250

liralık ikramiye isabet etmiştir.

Vadesiz ve ihbarlı hesaplar için tertiplenen ikramiye keşidesi : 19 Haziran 949 tarihinde çekilecektir. (19299)

TASARRUF HESAPLARI

1949 İkramiye Plânı

75000 Lira

Bu hesaplar yılda Yüzde

4. 1/2

Faiz getirebilir

Fazla tafsilât gişelerimizden alınabilir

TÜRK TİCARET BANKASI

(Tesis tarihi : 1914)

İstanbul Şubesi : Tel : 24477/8

Osmanbey Ajansı : Tel : 80481